

Αθήνα, 8.8.2014

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΘΕΜΑ: Κατάργηση κατωτάτων ορίων προϋπολογισμού δημοσίων έργων ως προϋπόθεσης συμμετοχής στους διαγωνισμούς δημοσίων έργων.

Με την παρ. 1 του άρθρου 59 του Ν. 4278/2014 («*Φάροι, Στρατολογία και άλλες διατάξεις*») καταργήθηκαν τα ανώτατα και κατώτατα όρια προϋπολογισμού δημοσίων έργων και προεκτιμώμενων αμοιβών μελετών ανά κατηγορία και τάξη, με βάση τα οποία είχαν δικαίωμα συμμετοχής στους αντίστοιχους διαγωνισμούς οι εγγεγραμμένοι στο Μ.Ε.ΕΠ. και στα Μητρώα Μελετητών και Εταιρειών Μελετών της Γ.Γ.Δ.Ε.. Ωστόσο, με τις διατάξεις του ίδιου ως άνω άρθρου, θεσπίσθηκε η εξής ουσιώδης διαφοροποίηση σχετικά με τις έννομες συνέπειες της εν λόγω συνολικής κατάργησης ανωτάτων και κατωτάτων ορίων: Για τα κατώτατα όρια ορίσθηκε ρητώς, στην παρ. 1 του άρθρου 59, ότι η κατάργησή τους έχει άμεση εφαρμογή και ισχύει και σε εκκρεμείς διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων έργων, μελετών και συναφών υπηρεσιών (ανοικτές, κλειστές και με διαπραγμάτευση) στις οποίες δεν έχουν υποβληθεί προσφορές μέχρι τη δημοσίευση του νόμου· αντιθέτως, στις παρ. 2 και 3 του αυτού ως άνω άρθρου ορίσθηκε, ότι η κατάργηση των ανωτάτων ορίων δεν ισχύει άμεσα, αλλά θα εξειδικευθεί και θα εφαρμοσθεί με προεδρικό διάταγμα, με το οποίο θα ρυθμίζονται όλα τα ζητήματα που αφορούν την κατάρτιση και λειτουργία των νέων επίσημων καταλόγων εγκεκριμένων οικονομικών φορέων (ήτοι, μητρώων εργοληπτών και μελετητών). Επομένως, η μόνη άμεσης ισχύος διάταξη είναι αυτή περί κατάργησης των κατωτάτων ορίων, η εφαρμογή της οποίας επιφέρει σημαντικές πρακτικές συνέπειες στους διαγωνισμούς δημοσίων έργων, οι οποίες παρατίθενται παρατακτικά κατωτέρω:

α) Η κατάργηση των κατωτάτων ορίων είναι άμεσης εφαρμογής και καταλαμβάνει και τις εκκρεμείς διαδικασίες στις οποίες δεν έχει υποβληθεί προσφορά μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 4278/2014. Ο Ν.

4278/2014 δημοσιεύθηκε την **4.8.2014**, επομένως σε όλες ανεξαιρέτως τις δημοπρασίες δημοσίων έργων που διενεργούνται μετά την ανωτέρω ημερομηνία δεν ισχύουν τα κατώτατα όρια.

β) Η κατάργηση των κατωτάτων ορίων είναι **άμεση και ευθεία εκ του νόμου**· αντίθετοι όροι διακηρύξεων είναι **αφ' εαυτών και άνευ ετέρου ανεφάρμοστοι**. Τούτο σημαίνει, ότι διαγωνιζόμενη εργοληπτική επιχείρηση, που μετέχει σε δημοπρασία καθ' υπέρβαση των καταργηθέντων πλέον κατωτάτων ορίων του πτυχίου της, δεν χρειάζεται να προσβάλει τη διακήρυξη ή να μετάσχει στον διαγωνισμό με επιφύλαξη, οσάκις υφίσταται αντίθετος όρος περί εφαρμογής κατωτάτων ορίων στη διακήρυξη του διαγωνισμού· η νομοθετική διάταξη περί κατάργησης των κατωτάτων ορίων ισχύει άμεσα και απαρέγκλιτα και η συμμετοχή στον διαγωνισμό γίνεται δυνάμει αυτής, τυχόν δε αντίθετοι όροι των διακηρύξεων είναι αυτοδικαίως ανίσχυροι.

γ) Η άμεση, ευθεία και απαρέγκλιτη εφαρμογή της νομοθετικής διάταξης περί κατάργησης των κατωτάτων ορίων έχει και τις εξής έννομες συνέπειες, σε περίπτωση που επιτροπή διαγωνισμού αρνηθεί να την εφαρμόσει (ανεξαρτήτως του τι προβλέπει η εκάστοτε διακήρυξη): **Πρώτον**, προκαλείται ακυρότητα του διαγωνισμού, εάν δεν έγινε δεκτός φάκελος προσφοράς από διαγωνιζόμενο λόγω των ανύπαρκτων πλέον κατωτάτων ορίων, ή ακυρότητα αποκλεισμού διαγωνιζομένου γι' αυτόν τον λόγο, εάν αποσφραγίσθηκε ο φάκελος της οικονομικής προσφοράς και αποκλείσθηκε ο διαγωνιζόμενος γι' αυτόν τον λόγο· **δεύτερον**, γεννώνται και προσωπικές ευθύνες, αστικής αλλά και ποινικής φύσεως, των μελών της επιτροπής διαγωνισμού, που δεν δέχθηκαν ή απέκλεισαν εργοληπτική επιχείρηση λόγω κατωτάτων ορίων (παράβαση καθήκοντος κ.λπ.)· μάλιστα, σε περίπτωση άρνησης αποδοχής προσφοράς εργοληπτικής επιχείρησης σε διαγωνισμό εξ αιτίας αυτού του λόγου, μπορεί να κινηθεί κατά των μελών της επιτροπής η αυτόφωρη διαδικασία.

δ) Η κατάργηση των κατωτάτων ορίων είναι γενική και απαρέγκλιτη. Τούτο σημαίνει ότι καταργούνται αυτοδικαίως και όλες οι ρυθμίσεις που συναρτώνταν με την ύπαρξη κατωτάτων ορίων. Π.χ. η διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 16, σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση κοινοπραξιών εργοληπτικών επιχειρήσεων διαφορετικών

τάξεων, τηρούνται οι σχετικές με τα κατώτατα όρια διατάξεις που ισχύουν για τις κοινοπρακτούσες επιχειρήσεις της ανώτερης τάξης, καταργείται. Το αυτό ισχύει και με οποιαδήποτε άλλη νομοθετική ή κανονιστική διάταξη, η οποία θεσπίζει ρύθμιση που συναρτάται με την ύπαρξη κατωτάτων ορίων.

Με εκτίμηση,

Σταμάτης Σ. Σταμόπουλος.